

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 202 18 juli 2023

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Nummer 203 komt op 1 augustus uit

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

We vragen nieuwe leden waarom ze het belangrijk / leuk vinden om lid te zijn van Natuurlijk Delfland. Dit is het antwoord van Helma:

Mijn naam is Helma Vonk, woonachtig in Pijnacker en ben sinds kort lid van Natuurlijk Delfland. De nieuwsbrief las ik al een tijdje maar was nog geen lid. Fietsend, wandelend en fotograferend in de wijde omgeving van Pijnacker kom je er achter dat er verrassend veel flora en fauna te zien is in de Randstad. Al deze mooie gebieden worden grotendeels in stand gehouden door organisaties waaronder Natuurlijk Delfland. Heel belangrijk dus daar draag ik graag aan bij. Vrijwilligerswerk ben ik (nog) niet aan toe gekomen maar stuur wel regelmatig foto's in voor de Nieuwsbrief.

Jaarthema 2023: Biodiversiteit

Dit jaar staat in het teken van biodiversiteit. Wij hanteren hierbij o.a. het Soort van het Seizoen
Soort van het seizoen, juli – september: zweefvliegen

Kijk uit naar deze insecten.

Fotografeer deze, vermeld de bloem of plant waar ze op zitten en stuur ze op naar

natuurlijkdelfland@knnv.nl

Lees de informatiebrief [klik hier](#)

10/07, micaplatvoetje op *Hydrangea arborescens* 'Annabelle', tuin Kwartelstraat, Delft, Huub van 't Hart

10/07, terrasjeskommazweefvlieg (2x, mimicry wesp) op *Hydrangea arborescens* 'Annabelle', tuin Kwartelstraat, Delft, Huub van 't Hart

11/07, witte reus op vlinderstruik, Vlaardingen, Corry van den Berg

Vroeger kende ik de **witte reus** alleen als waspoeder. Sinds kort weet ik dat het ook een zweefvlieg is. In de tuin in Vlaardingen op vlinderstruik.

Vanaf week 14 zijn de reuzenberenklauwbrigades op pad:

De diverse RBB's rukken weer uit, geef je op via natuurlijkdelfland@knnv.nl

Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond
Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag
Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend
Delft:	TU wijk,	overdag door de week
Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond
Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond
Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond

Youtube kanaal van Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland heeft een eigen Youtube kanaal, de link staat ook op de website en bevat de nodige interessante en leuke filmpjes

(zie de afbeelding hiernaast, de link naar Youtube is)
[Of klik hier](#)

Bomenkap Westplantsoen in Delft, Anja Langenhuizen

De riolering wordt in onze straat (Westplantsoen, Delft) vervangen, waarbij een kapvergunning is verleend voor het kappen van zeven bomen. Omdat de kap een lelijk gat slaat in het straatbeeld en de betreffende bomen prachtig en vol zijn, gaat onze straat tegen deze vergunning in beroep.

Wij vragen de aannemer boombesparende maatregelen te nemen. Heeft iemand hier een succeservaring mee en zou je deze ervaring met ons willen delen? Of heeft iemand verstand van dergelijke maatregelen, zodat we dat mee kunnen nemen in ons bezwaar?

Het gaat steeds om bomen die op een straathoek staan. Reacties aan natuurlijkdelfland@knnv.nl

Verdachte omstandigheden? Graag melden!

Bij onze bezigheden in de natuur komen we ook wel eens ongewone zaken tegen die we moeten melden. Dumpplekken bijvoorbeeld en onlangs zelfs een wietplantage.

Maak er melding van bij de beheerder en neem niet zelf actie, zeker niet als het wietplantages betreft.

Het kan overigens nog wel eens lastig zijn om de beheerder te weten te komen en wie je daar dan moet hebben. Je kunt zo nodig via natuurlijkdelfland@knnv.nl je vraag uitzetten of bel eventueel met de politie: 0900-8844.

19 juli, 10:30 –12:00 uur, Groene kar op de Zandmotor

Natuurlijk Delfland staat met de groene kar op de Zandmotor ter hoogte van de ingang Schelpenpad.

Met de kar wordt aandacht gevraagd voor het project Groene Strand. De volgende vragen zullen bijvoorbeeld beantwoord worden: Wat is de betekenis van het Groene Strand? Welke natuur komt er voor? Hoe kan een ieder bijdragen aan het project Groene Strand? Ook kunnen de nodige materialen meegenomen worden over het project Groene Strand.

Het Schelpenpad is zeer goed met het OV te bereiken via de bushalte Schelpenpad, Monster, bus 31 stopt daar, kijk op <https://9292.nl>

Het project Het Groene Strand richt zich op het versterken van de natuur en de natuurbeleving op de Nederlandse stranden. Waar is de natuur zo wijds en nadrukkelijk aanwezig en tegelijkertijd zo sterk onder druk? Op diverse plekken langs de kust is een soortelijk project gestart. Bij de Zandmotor is Natuurlijk Delfland gevraagd om het project te leiden. Het initiatief komt van de Provinciale Landschappen, Stichting Duinbehoud, IVN, Vogelbescherming Nederland, Stichting Anemoon en de Nationale Postcodeloterij.

20 juli, 22.00 uur, Inventariseren vleermuizen Molenvlietpark Den Haag

Het doel van het team Zoogdieren is onderzoek, educatie en bescherming van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben. Wél verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen.

Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via zoogdieren@delfland.knnv.nl

1 augustus, 10.00 – 12.00, natuurcafé Insecten

In een natuurcafé ontmoeten natuurliefhebbers elkaar om ervaringen uit te wisselen. Dit keer is het thema insecten.

De toegang is gratis.

Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

**Natuurlijk
Delfland**

**Op 3 augustus
12.00 – 15.00 uur**

Wat zweeft daar?

**MOBIELE
SPEURTOCHT**

**THEMA ZWEEFVLIEGEN IN HET
NATUURCENTRUM HET MELARIUM**

Locatie:

Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad).

Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Wat zweeft daar?

Op 3 augustus organiseert Natuurlijk Delfland van 12.00 – 15.00 uur het evenement Wat zweeft daar?

Dit evenement vindt plaats in het natuurcentrum Het Melarium; een vakantie activiteit voor gezinnen en mensen die de natuur van diverse kanten willen ervaren.

De deelnemers leren vliegers te maken en op te laten; zij kunnen deelnemen aan een wedstrijd welk papieren zweefvliegtuig zweeft het verst. Eerst wordt eerst geleerd hoe je deze vouwt; vanaf het dakterras worden de vliegtuigjes losgelaten. Eigen vouwmethode zijn ook toegelaten.

Er zal een mobiele speurtocht uitgezet met het thema Zweefvliegen, want deze insecten zijn rond het Melarium aanwezig.

Als afsluiting zullen diverse gedichten over zweven worden voorgelezen; deze kunnen bemoedigen of gewoon even een glimlach bezorgen.

De nodige materialen zijn aanwezig.

De aanleiding is het jaarthema Biodiversiteit en het Soort van het seizoen: zweefvliegen. Deze groep insecten staat centraal in de maanden juli, augustus en september.

Gezien de hoeveelheid materialen die aanwezig moeten is aanmelden verplicht via medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com; de deelname is gratis.

Tuintip

Als je nu weinig zweefvliegen in je tuin ziet?

Dan staan er waarschijnlijk te weinig bloemen in je tuin die voor hen aantrekkelijk zijn

Zweefvliegen komen op bloemen af met een korte kelkbuis,

Dille, malva (kaasjeskruis), goudsbloemen, potentilla en duizendblad zijn enkele planten die zweefvliegen aantrekken.

Sterrenhemel**woensdag 19 juli**

02.53: Jupiter staat in het oosten op een hoogte van 14° boven de horizon.

22.19: Eerste maansikkel Als het weer meewerkt is het vanavond, sinds de laatste Nieuwe Maan, de eerste keer dat we de dunne maansikkel kunnen waarnemen.

donderdag 20 juli

22.30: De Maan staat 2,4° ten noorden van Mars (+2,0m), in het sterrenbeeld Leeuw. De twee objecten staan in het eerste geval boven de westelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 7°, 5,5° van elkaar verwijderd. De Maan is voor ongeveer 12% verlicht.

vrijdag 21 juli

02.21: Alle manen west van Jupiter. Tussen 2:21 en 4:15 uur nemen we alle grote Jupitermanen ten westen van de planeetschijf waar. Vanaf Jupiter gezien zijn dat Callisto, Io, Europa en Ganymedes. Jupiter staat in het oosten op een hoogte van 19° boven de horizon. De Zon staat 15° onder de horizon. Voor het waarnemen van de manen van Jupiter is een stabiele verrekijker voldoende

zaterdag 22 juli

03.42: Jupiter staat boven de oostelijke horizon, op een hoogte van 23°. De Zon staat 13° onder de horizon.

zondag 23 juli

03.01: Jupiter staat in het oosten op een hoogte van 18° boven de horizon. De Zon staat 16° onder de horizon en het is goed donker.

maandag 24 juli

23.15: De Maan staat 1,9° ten noorden van Spica, de helderste ster van het sterrenbeeld Maagd (+1,0m). De twee objecten staan dan in het westzuidwesten, circa 6° boven de horizon, 4,9° van elkaar verwijderd. De Maan is voor 40% verlicht.

woensdag 26 juli

00.07: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is met name 's avonds zichtbaar.

vrijdag 28 juli

01.05: Alle manen west van Jupiter Tussen 1:05 en 5:11 uur staan alle Galileïsche manen ten westen van Jupiter. Vanaf Jupiter gezien zijn dat Io, Europa, Callisto en Ganymedes. Jupiter staat boven de oostelijke horizon, op een hoogte van 22°. De Zon staat 17° onder de horizon en het is goed donker.

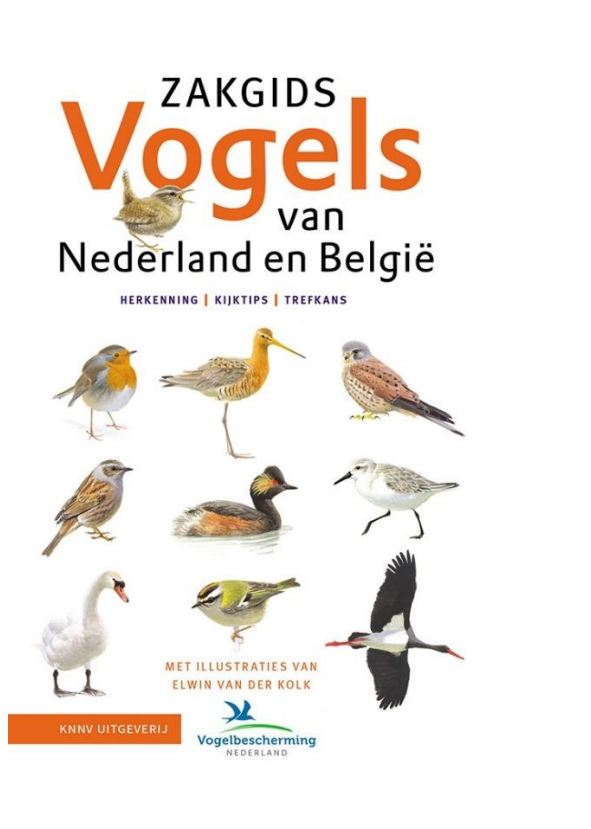
02.09: Jupiter staat boven de oostelijke horizon, op een hoogte van 13°.

22.15: De Maan staat op slechts 27' ten noorden van Antares, de helderste ster van het sterrenbeeld Schorpioen (+1,0m).. De Maan is voor 79% verlicht.

zondag 30 juli

03.28: Tot 4:11 zijn van de Galileïsche manen van Jupiter alleen Europa en Callisto zichtbaar.
03.28: Vannacht is een bedekking van Jupiters maan Ganymedes door de planeetschijf volledig waar te nemen. Om 3:28 uur zien we het begin van de bedekking wanneer Ganymedes achter Jupiter verdwijnt, en eindigt om 4:53 uur, wanneer Ganymedes weer van achter Jupiter tevoorschijn komt.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Zakgids Vogels van Nederland en België
herkenning - kijktips - trefkans
Auteur(s): Luc Hoogenstein, Ger Meesters & Jip Louwe Kooijmans
€ 18,95
Bestseller! De ideale vogelgids voor wandelingen en vogelexcursies. Past in elke binnenzak en helpt je om alle algemene soorten broedvogels, zomer- en wintergasten en doortrekkers gemakkelijk te herkennen. Deze compacte vogelgids bevat overzichtelijke informatie over de belangrijkste uiterlijke kenmerken, gedrag, zang en habitat. Ruim 300 inheemse vogelsoorten doeltreffend herkennen
Veldkenmerken, vliegbeelden en verenkleedvarianties
Trefkans per maand en kijktips
Vogelgeluiden en meer: met QR codes naar de online vogelgids van Vogelbescherming Nederland
Volledig geïllustreerd door Elwin van der Kolk
In samenwerking met Vogelbescherming Nederland. Vormt samen met de 'Minigids vogels van Nederland en België' de ideale begeleider voor onderweg.

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren **niet** worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

26/06, **kluut** met kuiken, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

26/06, **steltkluut** met kuikens (2x), Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

26/06, **kleine plevier**, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

26/06, **rietgors**, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

05/07, **lindevlekmijt** op **zomerlinde**, Delft, Aukje Gjaltema

Door de storm woensdag zijn er heel wat twijgen en takjes uit de bomen gewaaid. Op de bladeren kun je soms leuke gallen zien, zoals de viltige gallen van de **lindevlekmijt** op het blad van een **zomerlinde**, en de flesjes van de **iep-grasluis**

05/07, **iep grasluis** op **iep**, Delft, Aukje Gjaltema

Aan de Havannastraat hebben heel wat bewoners nu een groen dak op hun schuurtje. Super! Aukje Gjaltema

06/07, **klein geaderd witje**, Middelweg, Den Haag Ypenburg, Liesbeth Groenhuijsen

07/07, **atalanta**, Hertenkamp, Delft, Liesbeth Groenhuijsen

07/07, **icarusblauwtje** (vrouw), Brasserskade, Delft, Liesbeth Groenhuijsen

07/07, **bruin zandogje**, Brasserskade, Delft, Liesbeth Groenhuijsen

07/07, **gehakelde aurelia**, Bieslandse bos, Delft, Liesbeth Groenhuijsen

07/07, **kleine lisdodde**, Delft, Willemein

De grote lisdodde, die grotere "sigaren" heeft, komt meer voor. Beide Lisdodden hebben op hun bloeistengels zowel mannelijke (bovenin) als vrouwelijke bloemen (onderin). Mannelijke bloemen vallen na de bloei af, waarna alleen de vrouwelijke bloemen, die zaden vormen, overblijven. Lisdoddes nemen voedsel uit het water op en zuiveren daarmee het water. De wortels zijn sterk en groeien door vijverfolie en vijverbakken heen.

09/07, **steenrode heidelibel**, Delfgauw, Wouter Muller

09/07, avondeten van een **fuut: Amerikaanse rivierkreeft**, Den Hoorn, Willemein

10/07, **gewone pissebedvlieg** op *Hydrangea arborescens* 'Annabelle', tuin Kwartelstraat, Huub van 't Hart.

10/07, **zwerminktzwam**, trapveldje Tanthof Oost, Delft, Josien Hof.

11/07, **gewone brunel**, Delfgauw, Bart Hendriks

11/07, **gewone zeeappel**, Kijkduin, Den Haag, Lia Claus

11/07, **hazelnoten** vallen nu uit de boom, Angolapad Tanthof, Delft, Lia Claus

13/7, **akkerhommel** op vlinderstruik, Rijswijk, Marlies Hansen

15/07, **landkaartje**, Kindertuin de Boterbloem, Delft, Bruun van der Steuijt

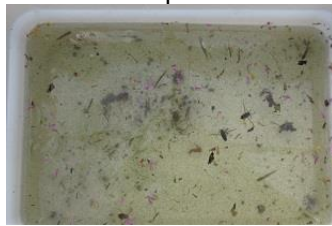
Jos zijn pad, week 28, Jos van Koppen

Ik weet niet of veel natuurliefhebbers al met vakantie zijn en zomertemperaturen opgezocht hebben of dat er nog volop in de regio van Natuurlijk Delfland van alles bekeken en onderzocht wordt. In ieder geval ben ik op 11 juli ik naar het Molenvlietpark gereden. Daar waren twee teams bezig: vissen en waterdiertjes.

Hiervan een paar foto's, maar ook van enkele plantensoorten.

Vangst bij team vissen

idem bij team waterdiertjes

teambuilding

Opsomming: **grote kattenstaart, heelblaadjes, moerasrolklaver, watergentiaan, duizendblad, speerdistel, koninginnekruid, avondkoekoeksbloem, zomerfijnstraal, witte honingklaver, wilde peen.**

Als dieren: **stenhommel en haas** – die stak het fietspad over toen ik op de terugweg ter hoogte van het ILSY-plantsoen was.

zomerfijnstraal

boerenwormkruid

radijs

Op 12 juli fietste ik terug van een bijeenkomst in het Melarium – team educatie- en toen stak er een haas over op het Melariumpad nog voor de Symbiosebrug. Blijkbaar is het tijdstip, zo rond 22.00 uur voor hazen een geschikte tijd om haasje-over te spelen.

Op 14 juli heb ik de mij vertrouwde route : Van Weerden Poelmanpad weer afgelopen. Veel bezoek van insecten op de bloemen.

Als planten noem ik: **bijvoet, spiesmelde, tuinradijs, vlasbekje, grote lisdodde, knoopkruid, wilde cichorei, grote klaproos, geel walstro, heelblaadjes, dagkoekoeksbloem, varkensgras, tuinradijs, boerenwormkruid**

Als dieren: **akkerhommel, blinde bij, kleine rode weeschild [ook soldaatje genoemd] stenhommel, veldhommel, grote langlijf.**

vlasbekje

kleine rode weekschild

stenhommel

langlijf

dagkoekoeksbloem

geel walstro

Alle soorten zijn ingevoerd en gecheckt via waarneming.nl. Gelukkig valideert men ook foto's die niet zo scherp zijn.

Verder heb ik nog **blaassilene** en **nimfen/larven van vuurwantsen** opgenomen in mijn inzending. Die zag ik al wat eerder.

blaassilene

vuurwantsen, larven en nimfen

12 juli, welriekende ganzenvoet, Peter Jacobs

Vorige maand (13 juni) zag ik een onbekende plant in mijn nogal wilde voortuin. Obsidentify kwam met 100% zekerheid op welriekende ganzenvoet. Ik kende deze (zeer) zeldzame plant niet en heb hem opgeslagen als waarneming. Al snel kwamen er twijfels, zeker toen er grote gele bloemknoppen zichtbaar werden, daarop heb ik mijn waarneming snel verwijderd ...

Een kleine 4 weken later (7 juli) zag ik - ter hoogte van de sportvelden in de Tanthof - een mij onbekende ganzenvoet. Obsidentify identificeerde de plant als een welriekende ganzenvoet (94%)! Uiteraard weer opgeslagen als waarneming, maar nu begin ik wéér te twijfelen omdat de kenmerkende citroengeur ontbreekt.

Nieuwsgierig geworden?? [Klik hier](#)

TERUGBLIK: Activiteiten

3 juli, Paddenstoelen, Beatrixpark Schiedam, André Jongeling

Op 3 juli 2023 bracht het team Paddenstoelen met vijf deelnemers een bezoek aan het Beatrixpark in Schiedam. Het was de eerste keer dat het team deze locatie onder de loep nam. In het verleden is deze locatie regelmatig onderzocht geweest door een team van de KNNV Waterweg Noord, maar die vereniging heeft al enige jaren geen paddenstoelwerkgroep meer.

Volgens waarneming.nl worden er toch nog wel eens bijzondere paddenstoelen gezien. Reden genoeg voor ons team om er een kijkje te gaan nemen. Vanwege het droge voorjaar zijn er echter in het hele land weinig paddenstoelen te vinden. Dat bleek ook het geval te zijn in Schiedam. We zagen voornamelijk paddenstoelen op hout en enkele grote stinkzwam. We telden zeven verschillende soorten. Op 25 juli gaat ons team naar Ockenburg en Solleveld. We verwachten daar meer soorten te zien.

4 juli, RBB Wilhelminapark Rijswijk, Wouter Muller

Afgelopen dinsdagavond waren we voor het eerst na 2 weken van vakantie en / of slecht weer, bijeen gekomen in het Elzenburgerbos. We zouden weer aan de helling langs de Lange Kleiweg gaan werken, maar 1 van onze brigadisten was er al langs gefietst en had gezien dat er net gemaaid was. Dus het plan omgegooid en op een stuk helling parallel aan de A4 aan de rand van het bos weer begonnen. Als een geoliede machine waren er 2 man aan het steken, 1 de planten aan het afvoeren naar een grote stapel (er was op de helling heel weinig ruimte) en nog 2 man om alle zaad uit de planten te halen, het zaad zat gelukkig nog goed vast, waardoor er geen verspreiding van nieuwe zaden was.

Jan heeft zich ontpopt als een ware koppensneller, door met zijn snoeizaag de toppen van de reuzenberenklauw planten te 'snellen'. Ik had zelf de eer om zo min mogelijk blad en stengels in de vuilniszakken te stoppen, zodat we na ca 1,5 uur 3 supervolle en zware zakken met reuzenberenklauw zaad hadden, die netjes zijn afgevoerd door de gemeente.

De berg met planten op de foto spreekt voor zich... Tot de volgende week en bedankt iedereen die geholpen heeft!

5 juli, bomen omgewaaid, Huub van 't Hart

Op de Schapenwei Laan van Groenewegen was een oude knotwilgen in de storm afgewaaid.

Stormschade aan knotwilg, Schapenwei. Foto's Ben van Paassen.

Datzelfde gold voor een Rode van Boskoop-appel op boomgaard Veelust

Stormschade aan Rode van Boskoop, foto Jantine Pol

Voor de storm gelukkig geknot foto Frank Herfs

Op de Kinderboerderij Tanthof zijn een aantal knotwilgen vóór de storm geknot.

7 juli, bijentuin kinderboerderij Tanthof, Nicoline Veenendaal

Annemarie en ik hebben eerst de twee zuidelijke borders aangepakt: behalve riet weghalen ook de uitgebloeide planten terugknippen.

Het riet langs de slootkanten is nog niet gemaaid dus halen we zoveel mogelijk riet weg dat tussen de planten in de borders is gekropen. We zijn daar na de pauze mee bezig als Mieke langskomt en moet vertellen dat ze ons team gaat verlaten en haar vrije tijd aan andere liefhebberijen gaat wijden. Jammer voor ons! Gelukkig helpt ze nog even mee met het weghalen van het riet rechts van de bijenstal: alweer een grote kruiwagen volgeladen.

Bedankt Mieke, en graag tot ziens!

10 juli, 19.00 – 20.30 uur, RBB Abtswoudse Bos West, Renske Ligtmans

Met een flinke groep brigadisten zijn we verdergegaan met zaadschermen verwijderen langs de sloot tussen de A13 en de Oudelaan vanaf de IJsmester fietstunnel, zie eerste afbeelding.

De week hiervoor hadden we op dezelfde plek een aantal zaadschermen geknipt, maar niet in de zakken gestopt vanwege de enorme hoosbui die we toen over ons heen kregen. Een aantal zaden van deze schermen waren jammer genoeg al op de grond gevallen.

Aan de A13 kant ging het werk vlot en hebben we flink meters gemaakt, aan de andere kant van de sloot belemmerden de bomen het werk. De slootkant was steil en diep, gelukkig hadden je voeten houvast achter de reeds afgehakte RBKs. Een enkel zaadscherm is in de sloot gevallen, jammer, want dan kunnen de zaden zich juist weer verspreiden. Aan het eind van de avond hebben we zakken vol met zaden afgevoerd en in de restafval containers gedumpt.

In het bosje vonden we een rugzak vol interessant speelgoed voor als we klaar zijn met stoelen met de reuzenberenklauwen, zie tweede afbeelding.

11 juli, 20.00 – 21.30 Inventarisatie waterleven, Molenvlietpark Den Haag

Dinsdagavond was er een gezamenlijke inventarisatieronde in de Heemtuin. Zowel de schepnet vissers als de werkgroep water was hier verzameld. Sommigen van ons doen aan alle twee de teams mee. Nu waren we met een groep van 7 personen, inclusief Ondine, de beheerder van de Heemtuin namens Natuurlijk Delfland.

Vorig jaar hebben we hier onze nulmeting gedaan en vingen we uitsluitend kleine modderkruipers en in de zijsloten baarzen. Nu vingen we in de vijver ook weer heel veel kleine modderkruipers, enkele rietvoorns en een tiendoornige stekelbaars. Twee nieuwe soorten in deze vijver.

In een tweede ronde zijn we nog gaan scheppen in het water tussen de Heemtuin en de golfbaan. Dit is veel meer open water en hier vingen we grote aantallen jonge bittervoorns en rietvoorns. Daarnaast kleine modderkruipers en een onbekende soort. Bij bestudering van de foto's en enkele meegenomen exemplaren in een aquarium, bleken dit Pontische stroomgrondels te zijn. Een exoot die we nog nooit hebben gevangen in ons werkgebied.

12 juli, overleg met het Hoogheemraadschap

Op verzoek van het Hoogheemraadschap was er een wandeling in Tanthof naar aanleiding van het baggeren met Manita Koop (Hoogheemraad), Jorg Willems (afdelingsmanager beheer) en Geert van Poelgeest. De aanleiding voor dit gesprek was de brief die we hadden gestuurd over het

baggeren op een verkeerd tijdstip in het afgelopen voorjaar.

Er waren grote achterstanden met het baggeren door corona en pfas. Er was al eerder afgesproken dat dit volgend jaar niet meer zal gebeuren. Natuurlijk Delfland en de leden zullen dit volgen en zondig aangifte doen.

In de wandeling is het baggerproces uitgelegd en ter plekke gezien. Iedere acht jaar worden sloten gebaggerd, drie jaar van te voren wordt alles in kaart gebracht, daarna wordt een plan gemaakt om de gevonden kuub's te verwijderen. Bagger boven de norm wordt afgevoerd naar een depot in de Maasvlakte, bagger binnen de norm wordt ter plekke verwerkt. Ongeveer 70% van de bagger valt binnen de normen.

In het werkgebied van HHD komt de platte schijfhoren voor, dit is een beschermde soort. In Tanthof is de bagger alleen in het midden van de sloot verwijderd zodat langs de oever plek voor dit beschermde soort overblijft.

12 juli, 20.00 – 22.00 uur bestuur, Melarium

De volgende personen waren aanwezig: de leden Ondine Kloppenburg, Lia Claus en Jos van der Knaap en de bestuursleden: Cor Nonhof (verslag) en Geert van Poelgeest (vz)

Het project Woudtse Tuin is goedgekeurd. Als er mensen die hierbij betrokken willen worden, vraag informatie aan via natuurlijkdelfland@knnv.nl

Er worden twee Echometers aangeschaft om vleermuizen in met name Westland te kunnen inventariseren. Als je daarbij wilt helpen stuur een email naar natuurlijkdelfland@knnv.nl

12 juli, RBB Pijnacker Biesland, Ton Langeveld

Op woensdagavond 12 juli was het voor de RBB Pijnacker Biesland weer tijd om te improviseren.

Met een rubberboot werden eerst een twaalfal zakken met zaad/zaadlijsten naar het Wilgenpad in de wijk Vrijenban gevaren. Er pasten 4 zakken in de boot, zodat er drie keer heen en weer gevaren moest worden.

Op weg naar de zakken,

oef, veilig overgekomen

nu er weer in mét zakken

Deze vuilniszakken werden vervolgens in de restcontainer gelegd, waarna ze door de vier brigadisten opnieuw gevuld werden op het talud van de A13 achter het terrein van het voormalige Joris. Hier is in anderhalf uur tijd circa 25 meter van het talud ontdaan van bloemen en zaadlijsten. We hebben nog maar 975 meter te gaan tot aan de afslag Delft Noord.

13 juli, 20.00 – 21.30 uur, team Educatie in het Melarium

We hebben het evenement op 3 augustus voorbereid. Een echte vakantieactiviteit. Als iemand grote ervaring heeft om vliegers te maken? Meld je aan: educatie@delfland.knnv.nl

14 juli, 13.00 – 16.00 uur, km-hok inventariseren voor Floron, Berkel

Vrijdag 14 juli hebben we in Berkel een kilometerhok de planten geïnventariseerd voor Floron. Het is een nieuwbouwwijk van zo'n 10 – 15 jaar oud. We hebben 101 van de aller-aller-aller gewoonste soorten gevonden. Alleen één maggi-plant, lavas, viel buiten het normale.

14 juli, team Bijentuin, Nicoline Veenendaal

Er is nog wat budget om planten aan te schaffen. Annemarie en ik zijn daarom gestart met het inventariseren van de lege plekken in de vakken. Vervolgens hebben we een lijstje gemaakt van de planten die daar zouden kunnen komen. Ook zijn we bij de ingangsboog gaan kijken: bij de heg is

de hедера verdwenen uit de boog maar er staat wel een lage klomp hедера op de bodem, dus hopelijk kunnen we die weer omhoog leiden. De kamperfoelie daar is helemaal foetsie. Aan de kant van de sloot doen hедера en bruidssluijer hun best maar staan er wat verloren bij.

Geert en zijn vrouw zijn langsgekomen om een bordje van Natuurlijk Delfland te brengen dat een plaatsje krijgt op het Bijeneiland. Met Geert hebben we even een rondje gemaakt op het eiland om de droge grond, de lege plekken, het woekerende riet maar ook de planten die het goed doen te

laten zien. Na de pauze zijn we verdergegaan met wieden en riet knippen.

15 juli, boomgaard Zwethzone, Dianne

We zijn voor de eerste keer deze zomer aan het snoeien geweest op de boomgaard aan de Zwethzone. We zijn het snoeiseizoen begonnen met het bespreken van het ontwikkelplan dat we het afgelopen half jaar gemaakt hebben. In het ontwikkelplan zijn een tiental activiteiten beschreven die samen moeten zorgen voor een grotere diversiteit aan planten en dieren op de boomgaard.

Donderdag zijn deze plannen ook besproken met de coördinator (Danny) van de gemeente Westland. En het was fijn om te merken dat hij enthousiast mee wilde helpen met bijna alle punten uit het ontwikkelplan.

Daarna zijn we lekker aan de slag gegaan om de fruitbomen te snoeien. We hebben bij de laagstamperenbomen alleen waterloten en opslag rond de stam van de bomen weg gehaald. En Hans heeft 2 appelbomen verder uitgedund. Het groepje vrijwilligers is flink gekrompen het laatste jaar en we zouden het fijn vinden als er weer nieuwe mensen bij zouden komen.

Met 3 of 4 deelnemers en 50 fruitbomen wordt het snoeien van de boomgaard een hele klus.

Dianne, coördinator boomgaard Zwethzone

15 juli, gierzwaluwen in Westland

De eerste jonge gierzwaluwen zijn uitgevlogen en hoewel er vogels zijn die zich meteen langzaam zuidwaarts laten gaan zijn er nog flinke groepen aanwezig. Gisteren de twee laatste nog openstaande nestplaatsen bij de kerk in Ter Heijde kunnen invullen. In totaal zeven invliegers.

16 juli, 14.00 –15.30 uur, Tollenswandeling, Rijswijk

De aanmelding was overweldigend, alle beschikbare plekken waren gereserveerd en was zelfs een wachtlijst.

Ruud Poortier las gedichten van Tollens voor en gaf een toelichting over het leven van Tollens.

Geert vertelde wat hij tijdens de tocht zag.

De afwisseling tussen cultuur en natuur werd door de deelnemers op prijs gesteld.

Zie ook het verslag van InRijswijk, [klik hier](#)

Foto's An Jeremiasse

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Tip: gebruik via een routeplanner alleen Thijsseweg 11 en niet Melariumpad 11, je komt dan op de snelweg uit.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen

Huib van 't Hart, coördinator Natuurbescherming en Natuurontwikkeling

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkdelvland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Raadpleging waarin je de provincie kunt adviseren over het gebruik van de beperkte hoeveelheid ruimte in Zuid-Holland. [Klik hier](#)

24 juli, start boswerkzaamheden De Bali, Zoetermeer

Tijdens de werkzaamheden worden oranje gemarkeerde bomen weggehaald, dit zal een aantal weken in beslag nemen. Dit doen we om andere bomen meer ruimte te geven om groot en oud te worden en om ruimte te maken voor een nieuwe generatie jonge bomen.

In het plantseizoen – december 2023 tot maart 2024 – worden op een aantal locaties verschillende soorten nieuwe jonge bomen en struiken teruggeplant. Zo wordt het bos gevarieerder en weerbaarder. Een deel van de nieuwe aanplant zal bestaan uit snel groeiende boomsoorten, waardoor er al snel weer een gesloten bos ontstaat. Voor een beschrijving [klik hier](#)

Eind juli, start werkzaamheden speelnatuur Abtswoudse Bos

Eind juli start de GKB Groep met het werk voor de inrichting van speelnatuur met o.a. een nieuwe kreek, avontuurlijke paden en speelelementen. In totaal duurt het werk circa 10 weken, waarvan één á twee weken in het najaar.

De activiteiten omvatten graafwerkzaamheden, aanbrengen van paden, installeren en keuren van speeltoestellen, inzaaien van het terrein met bloemrijke mengsels en aanbrengen van beplanting.

Voor een uitvoerige beschrijving van de werkzaamheden en eventuele afsluitingen van (wandelen-) paden, [klik hier](#) of [klik hier](#)

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.